

Godkänd MAS	Löpnr Ange löpnr.	Dokumentklass Riktlinje	Version 4.0	Sida 1(4)
Författare Anders Engelholm, MAS, Gurli Edlund, MAS			Datum: 2018-03-07	Datum fastställande: 2019-11-30
Sakgranskare				

Inledning

I alla vårdsituationer ska det, oavsett om det finns en känd smitta eller inte och oavsett vem som utför vårdarbetet, skapas barriärer mot smittspridning. Basala hygienregler måste därför alltid upprätthållas i alla vård- och omsorgssituationer.

All hälso- och sjukvård ska bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård. Detta innebär att den ska vara av god kvalitet med god hygienisk standard och tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen (HSL 2017:30). I Socialstyrelsens föreskrift (SOSFS 2015:10) om basal hygien inom vård och omsorg, framgår hälso- och sjukvårdspersonalens ansvar.

På Sundsvalls kommuns hemsida finns skriftliga vårdhygienrutiner, som är utarbetade av Regionens hygiensjuksköterskor och vårdhygienläkare i samråd med kommunens MAS, länk: <http://sundsvall.se/vardhygien/>

Ansvar

Enhetschef tillsammans med sjuksköterska leder arbetet för att förebygga smitta och smittspridning. Se ansvarsfördelning - ledningssystem nästa sida.

Sjuksköterska är ansvarig för att individuella smittskyddsåtgärder vidtas. Hen har även informationsansvar till personal, vårdtagare och anhöriga om de åtgärder och restriktioner som gäller. Enhetschef ansvarar för att åtgärderna utförs.

All personal som jobbar inom vården har ett eget ansvar för uppgifterna de utför. Ansvaret innebär även att ta till sig och följa de riktlinjer som beslutats av verksamheten. När det gäller hygien och smittskydd är detta extra viktigt. Personalen kan, om de jobbar på ett felaktigt sätt, själva utsättas för smitta. Om personal är bärare av smittämne kan de smitta patienten.

Vårdhygienisk expertis

Som ett stöd till kommunen i arbetet med att upprätthålla en god hygienisk standard finns ett avtal upprättat som ger tillgång till en hygiensjuksköterska från Region Västernorrland. I ”avtal om vårdhygien” beskrivs närmare vad hygiensjuksköterskan ska bistå med.

Rapportering av infektioner till hygiensjuksköterska

Hygiensjuksköterskan ska kontaktas vid positivt odlings svar eller misstanke om bärarskap av multiresistent bakterie (MRB).

Vid misstanke om magsjukeutbrott ska hygiensjuksköterska kontaktas för hjälp och vägledning. Utöver detta ska ”registreringsblankett vid magsjukeutbrott” användas och skickas till hygiensjuksköterska och MAS när personal eller vårdtagare drabbas.

Självskattning – tillämpning av basala hygienrutiner

En självskattning av följsamheten till basala hygienrutiner ska genomföras av personal i verksamheten minst fyra gånger per år. Enhetschefen ansvarar för att detta genomförs. Ett självskattningsformulär används för att mäta följsamheten. Självskattningen sammanställs och används i verksamheten för att utveckla den vårdhygieniska standarden. Se under egenkontroll, länk: <http://sundsvall.se/vardhygien/>

Årlig egenkontroll

Varje verksamhet ska minst en gång per år genomföra en egenkontroll. Enhetschefen ansvarar för att den utförs och kan genomföra den tillsammans med sjuksköterska. Resultatet av egenkontrollen skickas till MAS och hygiensjuksköterska. Syftet med egenkontrollen är att upprätthålla det systematiska förbättringsarbetet kring vårdhygien.

Hygienrond

Hygienrond är en del av egenkontrollen. En utförligare hygienrond ska genomföras med hygiensjuksköterska och MAS vart fjärde år.

Ansvarsfördelning vid vårdhygien - Ledningssystem

Vårdgivaren	• Nämnden har enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ansvar för att bedriva en god och säker vård av god hygienisk standard
Verksamhetschef
hälso- och sjukvård	• säkerställa en god hygienisk standard• fortlöpande följa upp att föreskrifter och riktlinjer tillämpas• fortlöpande följa upp att egenkontroll av system, processer och resultat för vårdhygien tillämpas• tillsammans med aktuella aktörer vidta åtgärder, som krävs för att begränsa smittspridning• informera MAS om en smitta eller risk för smitta uppstått• upprätta avtal med vårdhygienisk expertis
MAS/MAR	• upprätta rutiner och riktlinjer enligt gällande föreskrifter• bevaka förekomst av vårdrelaterade infektioner• ge information till verksamheten• följa upp att gällande rutiner och riktlinjer tillämpas• ge uppdrag till vårdhygienisk expertis
Sjuksköterska	• bedöma och förebygga risker för smittspridning

- vidta åtgärder som krävs för att begränsa smittspridning
 - handleda och undervisa omvårdnadspersonal i hygienfrågor
 - dokumentera, verkställa och följa upp läkarordinationer
 - rapportera avvikelser till MAS och enhetschef
 - rapportera infektion av multiresistenta bakterier och magsjukesutbrott till hygiensjuksköterska
 - rapportera vårdrelaterade infektioner till MAS och hygiensjuksköterska
 - informera och göra patient och närstående delaktiga i det lokala hygienarbetet – för att minska risken för smittspridning
- Arbetsterapeut,
Fysioterapeut**
- bedöma och förebygga risker för smittspridning
 - vidta åtgärder som krävs för att begränsa smittspridning
 - rapportera avvikelser till MAS och enhetschef
 - rapportera vårdrelaterade infektioner till MAS/MAR och hygiensjuksköterska
- Enhetschef**
- vara väl insatt i vårdhygieniska rutiner och riktlinjer
 - fortlöpande följa upp verksamheten och att egenkontroll av system, processer och resultat för vårdhygien genomförs
 - ansvara för att hygienrund genomförs enligt årshjul
 - upprätta lokala rutiner på enheten och ansvara för att de följs
 - ge all personal introduktion i vårdhygien
 - i samråd med sjuksköterska och hygiensjuksköterska anpassa arbetsrutiner och utrustning enligt vårdhygieniska riktlinjer
 - rapportera avvikelser och vårdrelaterade infektioner till verksamhetschef, MAS och hygiensjuksköterska
- Omvårdnadspersonal**
- genomföra webbutbildning i vårdhygien
<https://host.learnways.com/sll/vardhygien/template.htm>
 - vara väl förtrogen med och tillämpa gällande hygienrutiner och riktlinjer
 - rapportera misstänkt smittspridning till sjuksköterska och enhetschef
- Hygiensjuksköterska**
- regelbundet redovisa sammanställningar till MAS om förekomst av infektioner med multiresistenta bakterier och magsjuka
 - bistå verksamheten enligt avtal

Referenser:

- Vårdhandboken. www.vardhandboken.se
- Att förebygga vårdrelaterade infektioner – Ett kunskapsunderlag. Socialstyrelsen (2006)
- Föreskrift om Basal hygien inom vård och omsorg. Socialstyrelsen 2015.
<http://www.socialstyrelsen.se/sosfs/2015-10>
- Arbetsmiljöverkets föreskrift om användning av personlig skyddsutrustning AFS 2001:3
www.av.se
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter om mikrobiologiska arbetsmiljörisker - smitta, toxinpåverkan, överkänslighet AFS 2005:1. www.av.se
- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)
- Hälsa- och sjukvårdslag (2017:30)
- Patientsäkerhetslag (2010:659)
- Vårdhygieniskt arbete, riktlinjer www.rvn.se
- Hälsa- och sjukvård Personalwebb Sundsvall www.sundsvall.se/hos-personalwebb